

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, November 14-dikén, 1823.

Spanyol Ország.

Az Etoile így ír Nov. elsőjén Badenából Oct. 25-dikéről: Tegnapi fegyvernyugvás kötött, 's ma Barcelonának Capitulatiója fogadtatott el. Bele értődnek a' Hostalrichi és Torragonai őrszet-seregek és erősségek is. — Mina kinyilatkoztatá, hogy a' spanyol Király számot tarthat hívségére. — Seregeink haladék nélkül elfoglalják a' nevezett helyeket. Éljen a' Király!

A' melly nap aláíratott Barcelonának Capitulatiója, az nap Mina következő Proclamatiót bocsátott közre: Barcelonai Lakosok! Némelly rossz útra vezetett emberek, kiket olly állapotra kelle juttatni, hogy ne ártassanak, tegnap meg akarák háborítani a' köz csendességet, 's e' végre olly eszközökhöz próbáltak nyúlni, mellyeknek jó kimenetelei soha sem lehetnek; bízván azonban én állhatatosságomban és okosságomban, 's ismervén egyszersmind az ő tehetetlenségeket, szinté azon szempillantásig megkíméltem ezen embereket, a' mikor szorosabb és igazságosabb rendszabásoknak szükségét kezdettem megismerni, 's a' mellyek tegnap meg is tétettek.

„Barcelonának Lakosai! Magatokviselésével meg vagyok elégedve, 's éppen ezen okból hiszem, hogy bizodalommal fogtok irántam viseltetni. A' környülállások olyanok, hogy a' legközönségesebb értelem is általláthatja; én azokhoz alkalmaztatom magaviseletét, melly a' Hazának valóságos hasznaival meg fog egyez-

ni. Ezen szép városnak lakosaihoz viseltető háládatosságom meg fogja mutatni, minémű rendszabásokhoz nyúljak, mellyeket, ha a' szükség úgy hozná magával, ön személyemnek elmellőzésével is kész leszek megtenni, minthogy utóljára is csak azon cselekedetek maradnak meg, mellyeket az okosság dictált, mellynek sinórmértéketől soha el nem távozom. Csendesség, egyetértés, és bizodalom a' tiszti-hivatalokhoz, mind ez a' mit kívánok és kívánni fogok; 's ti meg fogjátok majd ítélni, vallyon polgár-társatok és Generálistok hűségtelené leve e szent tisztjeinek teljesítésében a' jelenvaló állapotban.“ Barcelona, Oct. 25d. 1823.

Espoz y Mina.

A' Carthagenai Gróf (Gen. Morillo) Oct. 5d. következő hódoló-írást küldött Corunnából a' Királynak: „Szire! Galiciának Fő Kapitánya nagy örvendésekben merülvén el azon híren, hogy Felsőged újra megnyeré szabadságát és teljes jussait, a' maga érzéseinek egyes kifejezését, 's a' Galiciái Armada' és népség' nevében alázatos hódolásának adóját, ezennel leteszi Felsőged' lábai elébe. Ha a' Spanyolok, a' mostaniaknál sokkal kevesebbé terhelő környülállások között is „Óhajtott Ferdinánd“ nevet adának Felsőgednek, 's ezzel kinyilatkoztaták, mennyire biztak Felsőgedben; mennyivel inkább kívánhatták most hogy Felsőged atyjainak királyi-székét újra foglalná el. Annyi sok lázzadásoknak, nyomorúságoknak, tévelygéseknek

és istentelenségeknek semmi egyéb módon elejek nem vétethetett volna, hanem csupán Felséged' Igazgatása által, melly rövid időn meggyógyolja a' Haza' sebeit, megbékélteti annak gyermekeit, 's eltörli azon számtalan familiáknak fájdalmas könnyeiket, mellyek a' mindeneket meg-
rázkodtató pártoskodás dühének és rettentéseinek áldozatai. A' Királlyal tartó Galíciaiak, 's ezen Ármadának derék katonáji, kik büszkélkednek benne, hogy a' szerencsés fogakat elősegélheték, szíves kívánásaikkal veszik-körül Felségednek királyi-székét, 's azt minden erejekkel védelmezni is fogják tudni, ha hogy, a' mitől ugyan nem igen lehet tartani, még ellenségei akadnának."

„Fogadja-el Felséged kegyelmesen érzésünknek ezen együgyű kifejezését, mellyeket a' Felséged szentséges személyéhez való ragaszkodás 's annak buzgó kívánása sugallott belénk, hogy Felségednek királyi-széke rendíthetetlen oszlopokra állíttathassék, hogy a' bizodalom legyen kezeze Spanyol Ország boldogságának, és hogy a' lázzadásnak és fejetlen uralkodásnak lelke soha többé földünket ne pestisesítse."

„Isten tartsa-meg Felséged' becses életét számos esztendőig."

Corunna, Oct. 5d. 1823.

A' Carthagenai Gróf.

Ugyancsak az említett Ujság következő spanyol tudósításokat közöl még Nov. 2d., melly napon a' több Párizsi Ujságok, az az előtvaló napi innep miatt meg nem jelenének:

A' spanyol Király' Decrétuma:

Jóllehet a' história kiragadja a' felelősenységből azon felséges Hadvezérnek vitéz tetteit, ki egy atyafias Nemzetnek a' polgár had' rettentései és a' szolgaság alól való kiszabadítása végett a' Pyrenaeumokon általjött; de királyi szívem mind e' mellett bé akarja bizonyí-

tani minden módon háládatosságát, 's a' jövődő maradék' bámulására és tiszteletére is méltó hálaérzéseket örökíteni igyekszik, mellyrenézve meghatároztam, hogy az Angoulemi Herczegnek az én felséges rokonomnak és az ő vitéz Ármadájának tiszteletekre és emlékezetekre Madritban egy pompás emlék-oszlop emeltessék. — Legyen gondja reá az Úrnak, hogy a' Szan Fernando Akademiája a' nagy tárgyhoz illendő plánumot adjon.

Aláírta a' Király.

Don Victor Zaeshez.

Carmona, Oct. 23d. 1823.

A' Király Oct. 22d. utazott-el Sevillából Carmonába 's onnan más nap Cordovába indult, hova Oct. 24d. érkezett-meg.

Gróf Guilleminot, Marsal Oudinot, Gróf Molitor, Herczeg Hohenlohe, Gróf Bordesoult és Marsal Lauriston spanyol Király Ő Felségétől III Károly Rendének Nagy-keresztjeivel tisztelteték-meg.

A' Király az Infantadói Herczeget a' Castiliai fő tanács Elölülőjévé nevezte-ki, de a' melly tisztsége mellett a' kir. Garda' fő Kapitányságában is megmarad.

Don Pedro Grimarest Militziák Felvigyázójává, Don Juan Lahora Párizsi Consullá, Don Isidoro Montenegro Bordeauxi Consullá, és Don Juan Rivas Gibraltári Consullá nevezettek.

Madritból, Oct 28dikáról: A' francia fő Hadiszállás Oct. 25d. Manzanarresben, Oct. 26d. Villahartában, 's Oct. 27d. Madrideojban volt. Leírhatatlan az az elragadtatás, mellyel az Angoulemi Herczeget a' föld népe mindenütt fogadja. A' Sierra-Morenai hegyi lakosok, valamint Mancha lapájának lakosai egyformán tiszteletet és ragaszkodást mutatnak a' Bourbonok iránt. Az Angoulemi Herczeg holnapután érkezik-meg ide, 's Nov. 5d. indul el innen. Úgy akarja min-

denkori nagylelkűségéhez képest, hogy Ferdinánd Király egyedül fogadja-el a' háládatosságtól és örömtől részegült népnek hódolását. Ő Felsége Nov. 19d. fogja tartani bemenetelét a' Fő-városba. — Azt mondják, hogy az Igazgatás tudósítást vett Badajoz általadatásáról.

A' Restaurador Oct. 28d. a' királyi Fiscusnak Riego ellen való vadlásáról emlékezik 's azt mondja, hogy azt rövid időn közölni is fogja.

Szevillai levelek egyenlően állítják, hogy Ballesteros 's minden alatta szolgált Generálisok, örökre kitöröltetnek az Armada' lajstromából.

Nov. 6dikai legújabb Párizsi levelek szerint a' spanyol Király Oct. 25d. délután tartá fényes bemenetelét Cordovában. A' kapu előtt egy győzedelmi-szekérbe ült Ő Felsége, mellyet királyi önvállalkozottak vontak a' püspöki palotáig, a' hol a' Király megszállott. Más nap jelen valának Ő Felségek a' Te Deumon, melly a' fő templomban tartott, 's végeztével a' francia és spanyol seregek léptetének-el a' Király előtt. Délután az egész királyi Família egy nagy bikaküzdést tisztele-meg jelenlétével.

A' Király következő Decretumot bocsátott-ki Cordovában Oct. 26d: „Mindenkor kész lévén szívem azokat szeretni, kiknek szerencséjük vala Státusaimban születetni, örömet felejtene azon cselekedeteket, melly személyeknek 's királyi-székeknek sérelmeket okozának. De azonban nem lenne illendő, hogy ez az érzés, melly királyi szívemnek kedves, meghomályosítsa az igazság' fényét, melly legfőbb virtusa annak, kit a' gondviselés a' Népek' kormányzására hívott. Ez az igazság már, 's azon elégtétel, mellyel ama felséges Monarchának tartozom, kik a' királyi-székek' védelmezésére egyesültenek, tőlem azt kí-

vánják, hogy a' kik határtalan hűségeknek adak jeleit irántam, éreztessem velek királyi szeretetemet és becsülésemet, hogy így bizonyossá tehessem magamat a' felől, hogy az elmúlt kicsapongások többé meg nem fognak újíttatni, 's ezen igazságos viseletem egyszersmind a' maradéknak is például szolgálhat. Ennek következtetésében akarom és parancsolom, hogy mindenféle hivatalokra, biztosságokra, méltóságokra, 's mindenféle előléptetésekre és kineveztetésekre, nékem egyedül olyan személyek ajánltassanak, kik királyi személyem 's fejedelmi jus-saim iránt mindenkor csathatatlan hűséggel viseltettek, 's ezek között pedig azok nyerjenek mindenkor elsőséget, kik ezen virtusaik miatt legtöbbet szenvedének. Jelenvaló határozásomat azonban úgy kell érteni, hogy a' nevezett személyek alkalmasok is legyenek egyszersmind azon tisztségek' viselésére, mellyekre ajánltatnak.“

Az utóbbi alkudozások felől ezeket közli egy levél déli Francia Országból: „Marsal Moncey hivatalosan tudtára adá Gen. Minának az Angoulemi Herczegtől vett azon tudósítást, hogy Ferdinánd Király szabad, 's megküldé a' spanyol Király' parancsolatait is arra nézve, hogy a' constitutiós Generálisok és seregek minden ellenségeskedéssel hagyjanak-fel; 's mind ezekre azt vevé válaszul, hogy mi-helyt egyenesen a' Királytól meghatalmaztatott követ hozza a' tudósítást, a' Catalonai Armada azonnal engedelmeskedni fog. Ezen válaszszal megelégedett ugyan a' Marsal, hanem azonnal egy másik parancsolatot vett, hogy Barcelonát 's a' több Catalonai erősségeket szállaná-meg seregeivel. Az újabb parancsolat' végrehajtása nagy nehézségekkel vala egybeköttetve, Mina kigyilatkoztatván, hogy abban meg nem egyezhet. Erre rendelések tétettek Barcelona' löve-

tésére nézve, hanem azalatt folytak az alkudozások, 's Mina kijenté a' feltételeket, melyek alatt, ha a' Királytól egyes parancsolatai érkeznék, a' Marsal kívánságának eleget fog tenni. Ezen feltételek megküldették az Angoulemi Hercegnek; 's az alatt míg a' követ oda járt, újra azon parancsolat érkezett a' fő Hadiszállásról, hogy ha Mina 's a' több Generálisok nem engedelmeskednének, arra fegyverrel szoríttassanak. Ekkor vége szakadt az alkudozásnak, 's úgy látszott, hogy az ellenségeskedések megújított erővel fognak ismét elkezdődni. Azonközben megérkezett a' feltételekkel elküldetett Stabális-tiszt, 's általa meghatalmaztatást vett Marsal Moncey, hogy a' Minától ajánlott feltételeket bizonyos változtatásokkal elfogadhatja. Ezzel tüstént Stabális-tisztek küldettek minden constitútiós Kormányzókhöz Minának azon útásával, hogy az ellenségeskedésekkel hagyjanak-fel. Egyszersmind a' Marsal és Mina között egy Szerződés kötött, mellyben utóbbi az egész Cataloniái Armadáról jót állott. Ezen Szerződésnek czikkelyeit meg ugyan nem tudhatni, de annyi bizonyos hogy az megkésült, 's aláírásokkal is megerősített. Ezek szerint tehát Cataloniában is helyre állott a' békesség, 's az ottani táborozásban el vagon érve a' cél."

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Morning-Chroniclének legközelebb közlött vélekedéseire imígy felel a' Courier: „Ezen beszédekre és gyanításokra egész bizonyossággal válaszolhatjuk, hogy az Admiralitás' részéről semmi különös mozgások nem tétetnek, és semmi nevezetes tengeri készületek nincsenek munkában. Közelébbi pénteken jelenténk, hogy két Línea-hajó' kikészítetése végett adattak parancsolatok, mel-

lyek Nyugat-Indiába segítséget vigyennek; ezenkívül ez idő szerint semmiféle nagyobb készületeket nem veszünk észre tengeri osztályunkban. — A' mi azon Politicát illeti, a' mellyel Anglia bánhat majd Spanyol Országgal, erre nézve elégnek tartjuk ezt a' megjegyzést tenni, hogy a' mit arról most csevegnek, mind koránvaló dolog 's csupa gyanításokból állhat, minthogy miolta Sir W. A' Court újra elkezdé diplomaticai foglalatosságait Ferdinánd' Udvaránál, annak sokkal rövidebb az ideje, mintsem hogy Igazgatásunkkal közölhette volna azon közléseinek fogamatját, mellyek iránt meghatalmazva lehet. A' mi a' spanyol költsönt illeti, melly, mint a' Chronicle akarja, fontos előterjesztés' tárgya Igazgatásunk' részéről, erre nézve igen hihetetlennek tartjuk, hogy lépés tétetett volna. A' Speculánsok, kik ezen költsönnel foglalatostkodtak, úgy bocsátkoztak az egész dologba, mint valamely Lotteriába, 's az Obligatiók' becse elég bizonyosságul szolgál reá, hogy annak birtokosai az egészet koczka-vetésnek tartották. A' hitelezők' állapota. — szomorúan kell pedig hallanunk, hogy sokan teljes bizodalommal adák-oda ezen költsönbe pénzeiket, — valósággal kedvetlen; hanem azt által nem láthatjuk, micsoda fundamentomon tarthatnak arra számot, hogy ügyökben az igazgatás legyen hozzájuk segedelemmel."

A' New-Times nevű Ujság így ír Oct. 28d: „A' Times 's más liberális Ujság-levelek azon panaszkodának, hogy a' Spanyolok nem viselék olly vitézül magokat, a' mint az ő barátaik tőlök méltán kívánhaták, 's mi megvaljuk, hogy Colon Úr ama hatalmas spanyol Orátor, ki a' mult Martziusban a' City-Tavernában adatott vendégségnél szószólló vala, olly reménységgel híztatott, hogy hazafiai valahol csak meg fognak állani a'

törésen. Ő ugyanis így szólott: „Reményljük hogy azon pályán, mellyen menni fogunk, Angliának tetszését megnyerhetjük. A' Spanyolok elhatározzák magokban, hogy atyjaiktól messze nem esnek, és magokat sem fogják megtagadni. Ugyan azon lesznek ők 1823-ban, a' kik 1808-ban valának. Van szívek és kezek, 's a' barátságának és virtusnak sincsenek híjjával.“ Ezen szavakat nem lehet másként magyarázni, mint hogy a' Spanyolok annyiban mennyiben magokat védelmezni fogják. Itten ugyan nem kell arról is megfejtenek, hogy Colon Úr csakhamar mérsékelt jegyzést fűzött említett szavaihoz. — „Mi híjjával vagynak tehát a' Spanyolok?“ mond — „Vasnak és pénznek híjjával, hogy az elsővel hadat viselhessenek, a' másodiknak segítségével pedig annak költségeit fedezhessék.“ — Duzzogjon bár a' Times Ujság a' mint akarja, nekünk úgy tetszik, hogy az Whigeknek és Radicalisoknak semmi okok a' panaszra. A' mi féle portékára csekély summa pénzekért számot tarthattak, azt meg is kapták. Minden értékek, 's Revolutióhoz való szeretetek mellett csak annyit sem szerzhetének egybe, a' mennyiből egy jóforma ütközet' árrát megfizethették volna. Crocker Úr igen jól megvittatta ezen pontot azon gyülekezetben, mellyben a' szabadság' Apostolai ezer font Sterlinget ajánlottak. „Micsoda segítség“ mond ő „ezer font Sterling a' spanyol Constitu-tiósnak? Hány Regimentet állíthatnak, ruházhatnak, fegyverkeztethetnek-fel és fizethetnek ők abból? Vallyon a' ki ezen plánomot tevő, meggondolta e, mibe kerül Spanyol Országban a' hadviselés? Mit gondol vallyon mennyi ideig húzhatjuk a' háborút ezen ezer fonttal? A' táborozásnak szükségeit takarkatjuk e vele csak egyhónapig, egy hétig, egy napig avagy épen egy óráig is?“ De ezen

gyülekezetnek férjfiái még mustrák valának az adakozásban azon Grófokhoz és Grófnékhoz képest, kik a' spanyol pártosok' felsegállítására adatott Bálsan könnyű lépésekkel lebegének. Ezen gazdag és nevezetes személyek, a' Whig-Nemesség' színei, Spanyol Ország szabadságának ügyét 362 font Sterling és hat Silling készpénzzel segítették 's most már ezek a' nemes Urak és Dámák nyúl-szívűeknek szidalmazták azon Spanyolokat, kiket eddig Vitézeknek tartanak. Mi részünkről azt hisszük, hogy a' Hídal-gosok' (spanyol Nemesek') vitézsége, tökéletesen egyezik Patronusaiknak adakozásával.“

Prof. Schlegel néhány hetek óta Londonban tartózkodik, hogy az Indiai Literatura körül való vizsgálódásaiban, ottan a' Kelet-Indiai Könyvtar' kézira-tait használhassa.

Azon muzsikai innep' alkalmatosságával, melly Yorkban a' betegek' és szegények' Intézeteinek hasznára rendszeren minden harmadik esztendőben szokott tartatni, az idén 27,000 font Sterling jött-bé. A' vele járó költség 7000 font-ra ment, 's e' szerint a' tiszta jövedelem 20,000 font Sterlingre telt.

Cádixban Oct. 7d. költ levelek szerint Arguelles a' Cortesi gyűlés' egyik nevezetes Deputátusa, több tiszti-társai-val együtt Sept. 30d. és így egy nappal VII Ferdinánd' elmenetele előtt, onnan elutazott, 's az nap különben is nagy volt a' kivándorlás. — A' Kereskedőség olly hiszemben vala, hogy az 1810-diki vám-lajstromot, mellyet a' Cortesi-gyűlés eltörlött, a' mostani Igazgatás tüstént újra folyamathat fogja vétetni.

Oct. 26d. olly parancsolatot vevő Kapitány Brace, hogy a' Ganges ne ü 84 ágyús Línea-hajóval, 's a' 74 ágyús Genuával indulna Nyugat-India felé, hogy az ottani szigetebeli őrizet-serc-

gcket ezer emberrel szaporítaná. Ezen sereget kiszallítván, mind a' két nevezett hajó a' nagy tengerre megy, hogy a' Gauges nevű hajón, mellynek hátúlja nem az eddig szokásban volt módon nem teke forma kerektségben vagyon építve, vizgálatokat tehessenek az iránt, valyon ezen új építésnek van e valami haszna a' sebesebb menetelre és kormányzásra nézve?

A' Demetaryi támadás, a' mint Sept. 6dikai levelekből látszik, az egész Szerecsenségre kiagadzott; a' felfedezés után négy órával kelle vala jelnek adatni minden Fejéreknak megölettetésekre nézve. Két száz Szerecsenek közül, kik törvény elébe idéztettek, nyolczat már felakasztottak, 's még 13 ugyan ezen sorsra fog jutni.

Walter Scott egy új Románt szándékozik kiadni, melly „Sz. Roman kútja“ czím alatt rövid időn megjelenik.

Madame Catalani ez idő szerint Aberdeenben Skócziában adja Concertjeit.

Némelly ánglus Journálok azt írák nem régiben, hogy Bonpland Urat, az Akadémia' tagját, a' Paraguayi első Directornak Törvény-Doctor Franciának seregei elfogták. 'S ez a' mint mondják azért esett, mivel Bonpland Úr az Ilex paraguat, Coriantesben, Francia Országának határához közel, általplántálta. Újabb tudósítások azonban, mellyek ezen Tudósról, ki már Humbold Sándorral tett utazásai által nevezetessé leve, Montevideoból érkezének azt erősítik, hogy Bonpland Úr a' legjobb állapotban van Paraguayban, 's természet-historiai vizsgálódásait szorgalmasan folytatja.

Londoni Ujság-levelek következő tudósításokat közölnek még Kapitány Parry' utóbbi Expeditiójáról:

A' két Expeditiós-hajók, Hecla és Fury, az éjszaki szélességnek magasabb részein sokszor hosszas szélvészekkel

küszdöttek, 's gyakran nagy veszedelemnek valának kitétetve a' rettentő jégnek sebes sohanása miatt, melly a' hajókat iszonyú sebességgel magával ragadta. E' miatt gyakran kár esett a' hajókban, 's azok messzire felvettettek, de szerencsére elkerülék azon fenyegető veszedelmet, mellynek a' Dorottya-nevű hajó, körülkerítettven efféle jéghegyek által, ki vala tétéve Kapitány Rosz' Expeditiója' alkalmatosságával. Az 1821-diki télen, megvizsgálván elébb a' visszaverő tengeröblöt, 's a' telelésre, a' mint látszott, alkalmas helyet választván, lehányá vasmacskáit az Expeditio. Ez volt Novemberben, melly hónap többnyire Európában is szomorú szokott már lenni, 's melly iszonyatos ezen arctikai tájakon, hol ekkor az Expeditio volt, el lehet gondolni. — Az egész télen nem láthatott emberi lakó-helyeket az Expeditio; száraz föld és jég, mind havas és pusztá térségnek látszottak; csak ritkán mutatak magokat néhány tengeri madarak is, hasonlók a' déli szélességen lévőkhöz; a' fejer medve préda után száguldozott a' jégen. 'S ezen említett állatok 's a' tengeri borjú, hahogy a' Matrózok hozzájuk közel férhettek, derék vadászatul szolgáltak azon kevés kiterjedésű kitérések alkalmatosságával, mellyeket a' hajók 's az ezek mellett jobb lakozás' kedvéért épített gunyhók körül lehetne tenniük. Az éjszaki fény csillámlása mindenkor egyenlő mélységben vala a' láthatárral. — Mindenik hajón csillagnéző torony állítottott, 's a' mint hallik, Fischer Úr (Cambridgei fi) 's más Tudósok, a' csillagos ég tudományára nézve fontos vizgálatokat tevének. — Azon készület, melly a' fris levegő' bébocsátása végett csöveknél fogva alkalmaztott a' hajókra igen foganatos vala, nemkülönben a' téli lábbelik és mindenféle ruházatok, mellyek az ezen hideg tája,

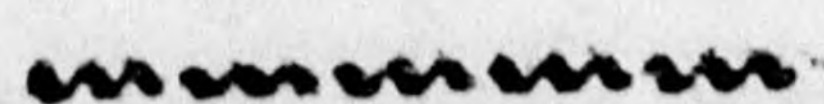
kon való tételésre nézve beszerezettek. Tagjaiknak megfagyása ellen igen együ-
gyű régulák adattak a' legényeknek: ha
a' szabad ég alatt valának, mind unta-
lan egymás szeme közé kelle nekik néz-
ni, 's ha egyik a' másiknak testén ké-
kelleni kezdő foltot vett észre, azt tús-
tént dörzsölni kellett, hogy a' vér ottan
újra forgásba jöjjön. — Az Eskimók
1822-ben az Expeditionnak hat hónapi te-
lelése után jelenének-meg először, dél
felé tett időszaki vándorlások közben
mintegy véletlen bukkánván a' telelő ha-
jókra. Vadak' módjára, váratlanul köze-
lítének ők a' hajókhoz, 's durva kiabá-
lás közben nyilakkal fegyverkezve lép-
tettek előre 40 — 50-en állván egy rend-
ben. Hátok megett valának aszszonyaik
és kutyáik, ladikaikkal és szánaikkal
egyetemben. A' hajó emberei a' szerint
bántak velek mind Vadakkal szokás. Ka-
pitány Parry 's vagy öt Tisztje felfegy-
verkezve, de egyersmind barátságának és
bizodalomnak jeleivel közelítének felé-
jek. Jól fogadák őket, 's szép egyetér-
tés leve közöttök, melly csak akkor za-
vartatott-meg, mikor ezen természet fi-
jai, valamit a' mi nem az övék volt el-
akarának tulajdonítani magoknak. Ezek
a' szegény emberek gond nélkül élnek
's hajlandók a' társalkodásra; mikor az
iszonyú tél múlni kezd, délre vándorol-
nak eleségért, 's azon plántákért, mel-
lyeket a' természet a' leghidegebb helyek-
től sem tagadott-meg egészen. Sajnál-
lani lehet hogy tengeri utazóink olly ké-
sőre ismerkedhetének-meg velek, mi-
dön egvmástól csakhamar el kelle vál-
niok. Most látván ők elsőben Európaia-
kat 's európai hajókat, eleinte igen nagy
vala benne az ujság-kívánás, 's hal-
zsírral töltött tömlőiket, tengeri-kutya-
és medve-bőreiket 's kutyáikat örömet
elcserélgeték európai portékákkal. Né-
hány efféle kutyákat el is hozott magá-

val az Expeditio. Ezek igen jámborak
és könnyen taníthatók, de most a' leve-
gő változtatása miatt némelly szenvedése-
nek vagynak kitétetve. — Kapitány Cook-
nak volt egy kecskéje, melly kétszer ke-
rülé-meg vele a' világot; — a' Hecla
hajón is van egy Orkneyi macska, melly
már kétszer járta-meg az éjszak-polusi
Expeditiót; egy Eskimó-kutyának, melly
már szinte így járta-meg kétszer a' nagy
utat, kutya baja sincs 's kedvire sétal-
gat a' hajó fedelén, míg pajtásai, nem
szokván még meg a' szelídebb égaljat,
ahoz lassan lassan 's nyavalyogva kez-
denek hozzá szokni. — A' Matrózok több
ritka és tökéletes példányokat hoztak
tengeri-lovakkból, vagy tengeri Unicor-
nisokból, a' mint ők ezen rendes
alkatású halat szokták nevezni, hoz-
tak egy fejer rókát, 's arcticusi foglyok'
lúdak', és réczék' számos példányait. Az
ntolsó tele az Expeditionnak ezen tájakon
igen kemény volt; 1822 Nov. 23dikától
1823 Aug. 11dikéig, 40 — 50 mértföld-
nyi kiterjedésű egymástérő heghegyek
vevők körül a' hajókat; melly utóbb em-
lített napon ezt az egész jég-világot
mozgásba hozta egy hirtelen kerekedő
kemény harmatos-szélvész, 's ennélfog-
va a' hajók fogságokból kiszabadultak. A'
Kapitány erősen meghatározá magában,
hogy ottan tölti még a' harmadik telet
is, de a' harmatozás' ideje nagyon késő
kezdődött, 's e' miatt kevés idő maradott
volna vizsgálódásokra. — Említést érde-
mel még az a' nevezetes környülállás,
hogy a' legénység sokat szenvedett a' téli
hónapokban a' bogaraktól, mellyek ha-
sonlók a' Moskitokhoz, 's a' polaris ma-
daraknak eledelül szolgálnak.

*Nov. 13d. a' Státus-papira-
sainak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 pCtinal Conv. P. 81 1/4;

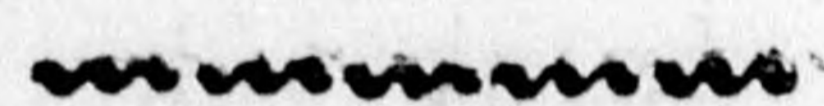
Ugyan az 2 1/2 pCtmal; Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P.; Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. 120 3/4 Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 38 5/8; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 914 1/2 for. C. P. Cs. Arany 1r for. 33 xr.

*A Gabona négy fő nemeinek árrok
állaljában Nov. 3. — 8d.*

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Nov. 4.	126	70	61	48
— Nov. 8d.	134	78	55	47
Stocke uban Nov. 3.	111	86	51	35
Fischamenden Nov. 4. és 6.	—	65	40	37
Nagy Enzensdorfon Nov. 5.	116	79	44	36

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások így szóllanak Nov. 8d.:

Ferdinánd kir. Fő Herczeg Magyar Országának Fő Hadi Kormányzója familliai jószágáról Sárvárról f. h. elsőjén szerencsésen megérkezett.

A' Nagy Mélt kir. Helytartó-Tanács az Exactorságban Kapfelberger Ferencz' és Stadt Antal' halálok által megüresült Számvevő Tisztségekre Szlezacsék Pál és Grohe János Ingrossista Urakat méltóztatott kinevezni; ezek helyett pedig Ingrossistákká: Kamőczy János és Vincze József Urakat; 's végre ezek helyett Accessistákká Keresztury Antal és Jeleni András Urakat, az ő tudvalévő tehetségeikre és megbizonyított szorgalmatosságokra nézve.

Keszthelyi tudósítások szerint Zala Vármegyében Oct. 10d.; Badacsonyon még későbaen kezdték a' szüretet, melly

közönségesen olly bővséges volt, hogy egy harmad részéhez is alig győztek edényeket szerezni. A' termésnek jóságát úgy ítélik, hogy az 1820dikit meghaladja; de az 1819, és 1822dikit el nem éri, mert az utóbbit most is az 1811dikihez hasonlíthatják. A' bővségnek bizonyosságául szolgálhat a' mustnak olcsósága, mert Zala-Egerszeg körül 45 xron is lehetett akóját venni; a' Balaton' mellyékén 1 f. 30 xron; a' Badacsonyi hegyeken pedig 3 — 4 forinton.

Pesten Nov. 5d. tartotta a' Magyar kir. Universitas az új iskolai esztendőre a' sz. Lélek' segítségül hívását; ugyan az nap a' kir. Gymnasium is. Ezen közönséges Intézeteknek virágzását szembetűnően mutatja a' Tanulóknak sokasága. Ugyanis az Universitasnak minden ágai-ban a' Tanulók' száma öszveségesen volt 900; a' kir. Gymnasiumban 802; a' Nemzeti Iskolákban 596. Az elmúlt esztendei tapasztalás újabb bizonyosságot nyújt a' fő Iskolabeli magyar Ifjúság' tisztességes magaviseletéről, és a' tudományokban való előmeneteléről. Reményleni lehet, azt is hogy a' nemzeti nyelv' tanítatása a' Külső-városi Iskolákban egész szorgalmatossággal fog folytatattani, a' miben már a' Zsidó község itten nevezetes példát mutatott.

L o - e l a d á s.

Erdélyben eladóvá tétetnek 24 anyakanczák, hozzájuk való egy két vagy több maglovakkal. Mind ezek részszerint Circassiai, Mikes, Daniel és Arabs eredetűek. Árrokat, 's eladások' módját meg lehet tudni Kolosvárt Kereskedő Szábel Úrnál, 's Bécsben a' Magyar Kurír Redactiójánál.

